

memorijalni kiparski simpozij

labin
kolovoz
1970.

vanda ekl

Istra je zemlja mora i kamena. Crljenice i tamnih vertikalna čempresa. Plastika njena pejzaža modelirana je kompaktno. U jarku osvjetljenju obrisi su oštri, kontrasti izraziti, forme jasno definirane.

Tom je kraju kamenarstvo i klesarstvo imanentno, jer je kamen temeljni element njegove konstitucije i od pradavnine sredstvo života i zalag sudbine. Razumljiva je stoga zamisao da se prvi simpozij skulpture u kamenu u Hrvatskoj organizira upravo u Istri. Ta priredba znači novi oblik afirmacije i demonstracije, suvremenu potvrdu i pohvalu ljepoti istarskog kamena.

Simpozij skulpture u kamenu, održan u Labinu, imao je svečarski karakter jer je obilježio spomen na historijsku revolucionarnu akciju labinskih rudara 1921. i uspostavljanje »Labinske Republike«. U povodu pedesete obljetnice formirana je »Katedra Labinske Republike« koja organizira niz priredbi u čast

te godišnjice. Među njima kiparski simpozij treba da znači početak niza svakogodišnjih umjetničkih susreta. Labinski simpozij ima dakle uz sadržaje, za takvu priredbu uobičajene, još i posebne manifestacijske i emotivne atribute. Svakako su se u zamisli da se historijski događaj obilježi umjetničkim susretom kipara — čija će se djela postaviti na granična mjesta Labinske Republike (dakako na prometnim točkama) da time trajno obilježe njen teritorij — zgusnuli kulturni, simbolički i jubilarni sadržaj.

Susret kipara s kamenom (darom Pazinskog kamenoloma) podno grumena drevnog Labina, u izvornom okolišu (park kraj dvorca Dubrova), mora djelovati pobudno i produbiti sposobnost i vrijednost osjećanja ambijenta te uspostaviti posebne relacije kod afrontacije umjetnika i materijala. Sigurno tu, izvan kabinetske izolacije atelijera, nastaje izuzetan odnos s obzirom na osobine kamena kao predvjeta za formu, za disciplinu oblikovanja i za daljnju egzistenciju skulpture u prostoru. U doživljaj materijala uklopljen je doživljaj kraja kojemu pripada. To je postalo sadržajno ishodište za istarsku umjetničku akciju.

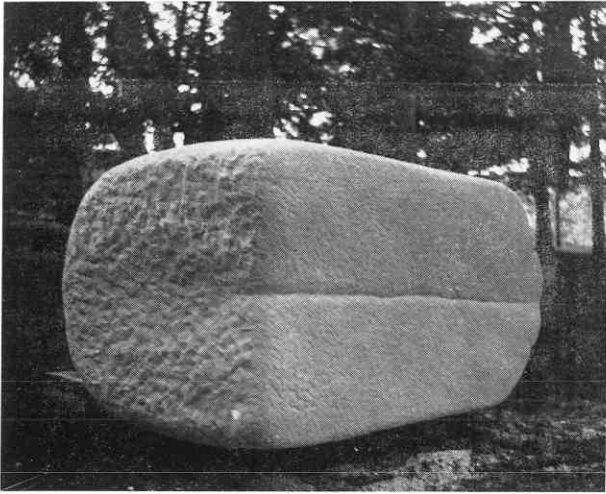
Ovaj put, potkraj ljeta, sudjelovali su na simpoziju kipari Milena Lah, Ivan Kožarić i gost iz Italije Antonio Paradiso. Pristupili su blokovima krasnog istarskog kamena s istančanim čulom za snagu njegovih svojstava i za značaj istarskog prostora. Na njihovim radovima leži mir i težina zatvorene forme koju oplemenjuje strogost obrisa, elementarna čistoća i promišljena odvagutost u odnosima ploha. Blok Milene Lah razvelo je reljefno i uzdužno valovanje, blago u prelijevanju ploha i u mekoći linija, ali odlučno u raščlambi kamene gromade. U trozvuku oblika razvija se monumentalni ritam uzlaznosti i poleta pa je kiparica svoj rad nazvala galebom. Riječ je o poetizaciji teme i kamena. Ivan Kožarić je ostao u izravnoj vezi s vjekovnim mehanizmom prirode, s rudimentarnim, uraštenim ili nataloženim oblicima na zemlji. Asketski čisto kubusno tijelo oštarih bridova, strogih razmjera među ploham a živo izdjelane površine — kristalinična je tvorba u kojoj je intenzivirana snaga i sadržaj iskonske forme.

Antonio Paradiso definirao je svoj izduljeni blok ploham u rasklopu i na jednom kraju zatvorio najolikim okom koje predstavlja propulzivnu točku volumena. To je embrionalna čahura koja nosi začetke i koncentraciju života. Oblik u koji je involviran život pa u njemu prebiva spokojstvo nastajanja i tiha drama bujanja.

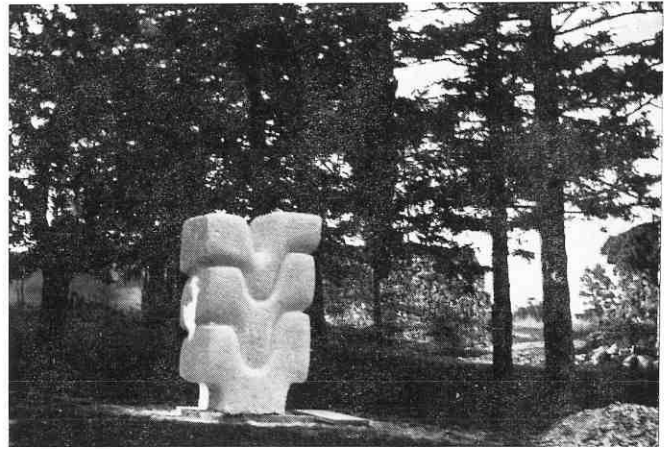
Iako je oblikovni repertoar bio različit, svi su umjetnici na simpoziju inzistirali na tome da istaknu ljepotu istarskog kamena. Tako je ne samo u naslovu ovog simpozija i u simboličkoj gesti namjene ove skulpture, nego i u kreativnom sadržaju umjetničke obrade, izražena počast Istri i jednom od njenih povijesnih datuma. Ali bez obzira na taj povod, labinski kiparski susreti značajna su priredba s očitim opravdanjem i dalekosežnim mogućnostima.

antonio paradiso
zrno, 1970.

181

milena lah
galebovi, 1970.

ivan kožarić
skulptura, 1970.

